

INHOUD

-Programma	1
-Zeetrek telling	2
-Landtrektelling Nol van Bertus	7
-Kemphanen in Waalenburg	9
-Stookkolieslachtoffers nov-dec 1982	10
-Bibliotheek	11
-Over broedsucces bij de kauw	12
-Grauwe ganzen op de Noordzee	14
-Berichtje van de penningmeester	16
-Wadvogeltelling van 14-8-1982	17
-Kraalengedrag; korte notitie	18
-Waarnemingenrubriek	19
-Bestuur	24

PROGRAMMA.

Zondag 13 maart: herkenningstocht van eenden in Waalenburg o.l.v. Dick Schermer. In Waalenburg is een gedeelte dat opzettelijk nat wordt gehouden. Naast de alom bekende wilde eenden zitten er bijna altijd veel smienten, wintertalingen, slob-eenden, berg-eenden, krakeenden, pijlstaarten en kuifeenden. Verder zijn er ook altijd grauwe ganzen aanwezig. Wil je deze soorten leren onderscheiden kom dan om 9.30 u. bij het natte gedeelte aan de Westerboersweg. Begin excursie bij de boerderij De Reiger. Er is een telescoop-kijker aanwezig.

Vrijdag 25¹⁵ april: dia-lezing door Lieuwe Dijkse over de vogels van Klein-Azië (Turkije-Pakistan).

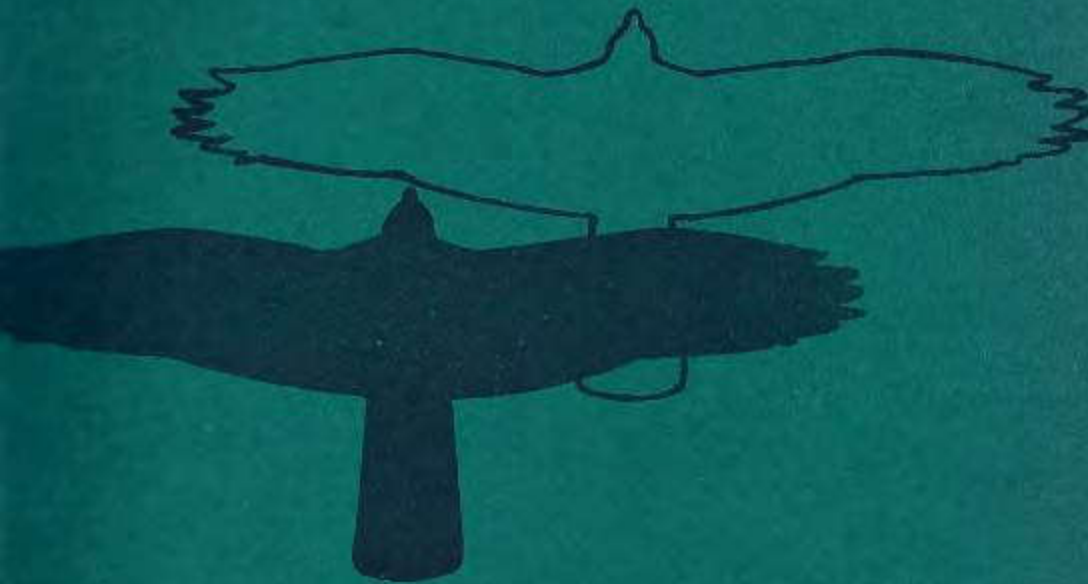
De avond begint om 20.00 u. in de voorspeelruimte van het dorpshuis de Oude Ulo.

Weekend 2/3 april: zeetrek kijken o.l.v. Frits Jan Maas.

Zie hiervoor pag. 6 van deze Skor! Plaats: pl. 15.

Zaterdag 9 april: fietsexcursie naar de Helderse Zeewering, de Huisduiner polder en de Donkere Duinen.

Voor vervolg van dit excursieprogramma zie pag. 24!!!

de skor

ZEETREKTELLEN OP TEXEL.

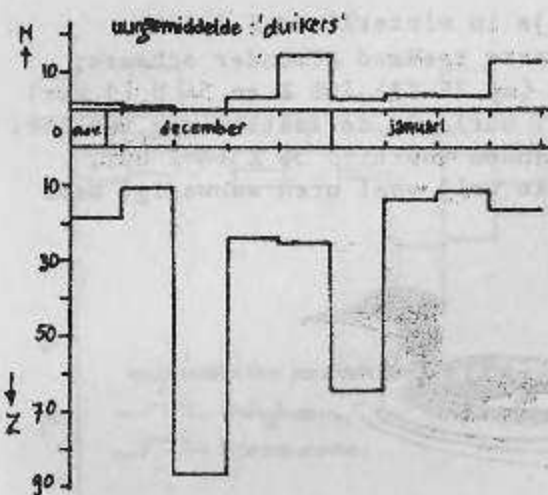
INLEIDING.

Het hele najaar klonk uit deze hoek de roep om westerstormen. Weliswaar te laat, gekomen zijn ze, en hoel in december en januari heeft het eigenlijk niet anders gedaan, zozeer zelfs dat de telpost bij het Westerslag verscheidene meters dichterbij de zee is komen te liggen (prima, dan kan je eindelijk die vogeltjes eens wat dichterbij zien, red.). Tijdens de ledenvergadering van deze club kwam het verzoek naar voren om minder getallen en meer sappige verhalen in de Skor. Nu wil ik best proberen de tekst van de zeetrekverslagen wat smeuijger te maken, maar aan getallen en grafieken ontkom je hierbij niet. Daarom begin ik toch met wat cijfertjes: tussen 26 nov. en 28 jan. is 52 uur geteld, in sommige weken zijn maar een paar uurtjes gemaakt en dat is eigenlijk te weinig. En daar zich geen nieuwe sterren aan het zeetrekfirmament aandienden, hebben alleen de oudgedienden Louis en Richard Witte en ondergetekende regelmatig van de gezonde (? , red.) zeelucht genoten.

OVERZICHT 26 NOVEMBER 1982- 28 JANUARI 1983.

Duikers en futen.

De trek van duikers was niet echt schokkend; toch konden op 3 dagen veel van deze vogels gezien worden: 14-12 269 Z in 2 uur (waarvan 41 als roodkeel- herkend), 18-12 146 Z in 2 uur en 2-1 357 Z in 2 uur (18 roodkeel-). Ook buiten deze dagen waren zeer regelmatig duikers zichtbaar, vaak enkele 10-tallen in een uur. Naast het merendeel roodkeelduikers werden ook enkele parelduikers gedetermineerd: 25-12 (1), 26-12 (2) en 2-1 (1) en op 14-12 vloog een grote duiker (ijs- dan wel geelsnavel-) naar zuid.

Ook de fuut was present in de meeste uren, de meeste op 2 jan. (32 Z in 2 uur); pas bij vorst verschijnen er grotere aantallen voor de kust. Roodhalsfuten werden regelmatig maar in kleine aantallen vastgesteld, de meeste op oudejaarsdag (8 Z en 3 tp in 2 uur). Op 14 dec. vloog er nog een kuifduiker naar zuid.

Stormvogels t/m reigers.

De aanhoudende stormen leverden een aantal bijzondere waarnemingen op van stormvogels.

Noordse stormvogel: 28-12 (5 Z), 7-1 (2 Z), 16-1 (1 Z) en 21-1 (6 Z). Vaal stormvogeltje: op 7 jan. vloog 1 ex. zuid, volgens mij de eerste jan.-waarneming voor Texel. Grauwe pijlstormvogel: 21 jan. 1 ex. Z achter kotter, ook al een zeer uitzonderlijke waarneming van deze soort voor Nederland!

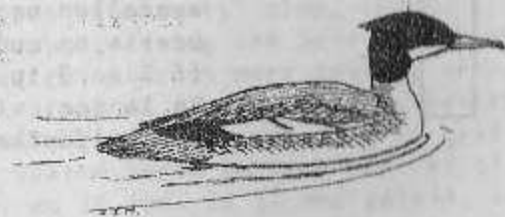
Ook werden iets meer jan.-van-genten gezien dan normaliter in de wintermaanden het geval is. In totaal werden 22 exemplaren waargenomen; 16 jan. was met 5 exx. de beste dag voor deze soort. Aalscholver: 5-12 3 Z.

Blauwe reiger: 8-1 1 ad. Z.

Eenden, ganzen en zwanen.

Voor grondel- en duikeenden zijn westerstormen niet de meest ideale omstandigheden om te gaan vliegen; ze werden dan ook nauwelijks gezien. Alleen 28 nov. was redelijk met 11 smienten en 27 pijlstaarten zuid in één uurtje en ook 29 nov. met 26 toppers zuid en 7 noord (1 uur) kon er nog net mee door. Eidereenden werden ook al niet veel gezien; alleen 5 dec. was het vermelden waard met 59 Z en 12 N in 2 uur. Alleen wanneer de Waddenzee door ijsvorming of harde oostenwind onbezwembaar wordt verschijnt deze soort op de Noordzee.

IJseend: 25-12 1 ad. mannetje in winterkleed Z.
 Vooral in januari was de zwarte zeeëend bijzonder schaars;
 de grootste aantallen waren (op 28-11) 208 Z en 54 N (1 uur)
 en (14-12) 341 Z en 22 N (1 uur). Op de laatste dag van 1982
 vlogen de meeste grote zeeëenden voorbij: 36 Z in 2 uur.
 Middelste zaagbekken waren in vrij veel uren aanwezig, maar
 hooguit 5 exx. in één uur.

Grote zaagbek: 3-12 1 vrouwtje N en 3-1 1 mannetje N.

De grootste groepen rotganzen kwamen langs op 28 nov.
 (53 Z) en 4 dec. (72 N).

Kleine zwaan: 14 dec. 8 ad. en 3 juv.exx. Z.

Jagers.

Grote jager: 25-12 1 1^ejaarsvogel tp; 28-12 1 ex. Z en diezelfde
 dag 's middags 1 1^ejaars over de duinen naar N.

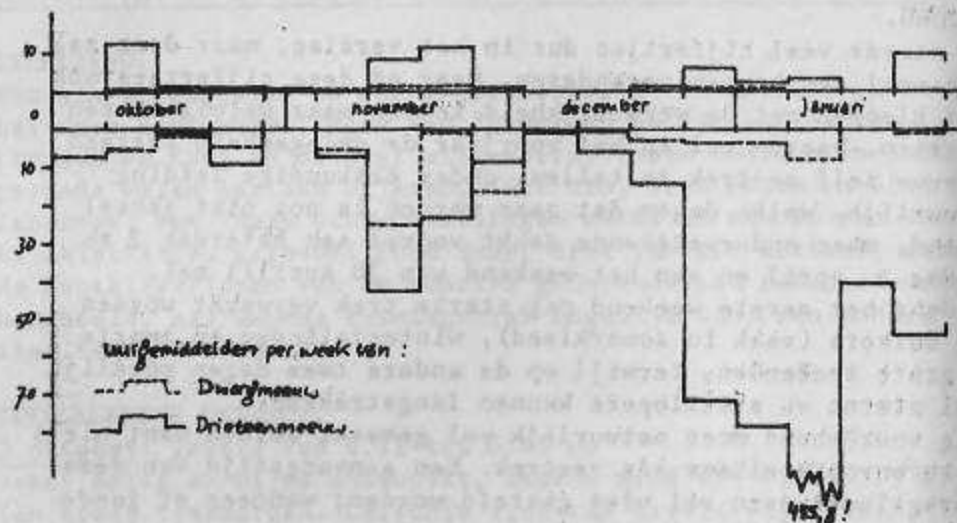
Kleine jager: 22-12 1 N, 23-12 1 tp, 24-12 1 N, 7-1 1 Z en
 8-1 1 1^ejaars Z (veel winterwaarnemingen voor deze soort).

Meeuwen en sterns.

Gemiddeld zo'n 10 grote mantelmeeuwen werden per uur genoteerd.
 Sterke trek vond soms plaats over de buitenste duinen, maar
 deze trek was meestal niet te tellen. Op twee dagen vond ook
 trek over zee plaats: 18-12 102 Z (1 uur) en 25-12 78 Z (1 uur).
 Twee grote burgemeesters passeerden, in beide gevallen 1^ejaars:
 25-12 1 ex. Z en 2-1 1 ex. Z.

Kokmeeuwen hebben het niet zo op windkracht 9 uit W tot NW, en
 daarom trokken alleen eind november wat meer vogels voorbij:
 28-11 206 Z in 2 uur.

In tegenstelling tot de kokmeeuw is de dwergmeeuw een echte
 pelagische (=zee-) meeuw en door de westenwinden én het zachte
 weer werd deze soort tamelijk veel gezien en wel op
 31-12 32 Z in 3 uur; 28-11 69 Z, 4 N in 3 uur; 8-1 45 Z in 3 uur.

Ongehoord veel drieteenmeeuwen zijn voor en op de Texelse kust
 geblazen: er mag gesproken worden van een recordwinter voor
 deze soort. De beste dagen waren

28-12 449 Z in 2 uur

7-1 313 Z in 2 uur en vooral

8-1 2276 Z in 3 uur!

Een sterk verlate grote stern werd gezien op 28 nov. (Z).

Alkachtigen.

De verwachting dat de reeds veelbesproken stormen veel alk-
 achtigen voor de kust zouden brengen is in zoverre niet uit-
 gekomen dat ze met zeetrekellingen niet zoveel gezien zijn.
 Daar staat echter tegenover dat veel zeekoeten en relatief
 nog veel meer alken en papegaaiduikers, veelal bevuild met
 kleffe olie, op het strand aanspoelden. Een treurig gezicht.
 Terug nu naar de levende vogels (toen nog tenminste, red):

28-11 87 alk/zeekoeten Z in 2 uur

14-12 3 kleine alken Z

23-12 1 papegaaiduiker Z

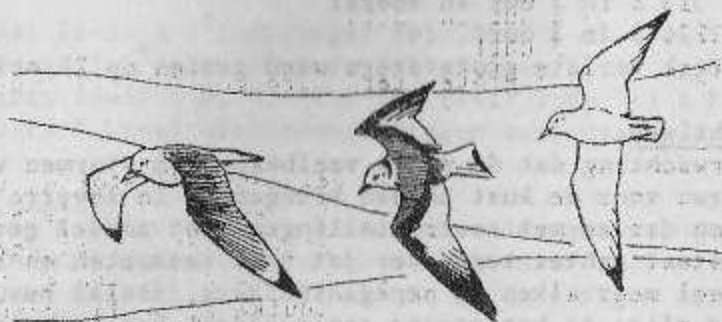
2- 1 1 papegaaiduiker Z

8- 1 36 alk/zeekoeten Z in 3 uur en 1 papegaaiduiker Z.

De verhouding alk:zeekoet bedroeg nu 1 op 2,4. In andere
 jaren lag die verhouding voor Texel dichterbij de 1:10.

NAWOORD.

Nog steeds veel cijfertjes dus in het verslag, maar daar zal niet veel aan kunnen veranderen. Maar of deze cijfertjes ook echt kloppen met de werkelijkheid kunnen maar weinig mensen overzien. Daarom zal in het voorjaar de gelegenheid bestaan om eens zelf zeetrek te tellen, onder deskundige leiding natuurlijk. Welke dagen dat gaan worden is nog niet geheel bekend, maar ondergetekende denkt vooral aan zaterdag 2 en zondag 3 april en aan het weekend van 30 april/1 mei. Tijdens het eerste weekend mag sterke trek verwacht worden van duikers (vaak in zomerkleed), wintertalingen en zwarte en grote zeeëenden, terwijl op de andere twee dagen mogelijk veel sterns en steltlopers kunnen langstrekken. Enig voorbehoud moet natuurlijk wel gemaakt worden want niets is zo onvoorspelbaar als zeetrek. Een aanvangstijd van deze zeevogelcursussen zal niet gesteld worden; wanneer er goede trek is gaat dat vaak de hele dag door.

Dus tot ziens bij strandpaviljoen Westerslag (paal 15) op genoemde dagen.

Frits-Jan.

VERSLAG VAN DE LANDTREKTELLINGEN OP DE NOL VAN BERTUS 1982.

INLEIDING.

Net als in augustus en september hebben we in oktober en november weer ochtendtellingen van 2½ uur op de Nol van Bertus (tussen De Koog en de Muy) uitgevoerd. Vaste tellers in deze periode waren Adriaan Dijkse, Henk Hin, Giel Witte en Dick Schermer. Van deze ochtendtellingen wordt nu steeds een korte karakteristiek gegeven. (Een ander deel van dit artikel, waarin de aantalsverlopen van de soorten gedurende het seizoen wordt behandeld, zal wegens ruimtegebrek mogelijk voor een andere Skor bewaard worden).

TREKGEGEVENS OKT-NOV.

2 oktober: geteld van 6.11 tot 8.41 u.

Weer: heilig en bijna onbewolkt, zwakke wind uit Z, ca. 13°C. Een goede trek morgen. Gerichte trek van kievit (211 exx.), kokmeeuw (268), veldleeuwerik (69), kauw (31), graspieper (344) en zanglijster (40). Van de 899 spreeuwen vlogen er veel in NO-richting. In de Buiten-Muy waren veel zanglijsters, koperwieken, merels en een mannetje beflijster. Leuke waarnemingen: 1 oeverpieper, 6 sneeuwgorzen en 1 late gele kwikstaart.

9 oktober: geteld van 6.23 tot 8.53 u.

Weer: bewolkt, af en toe wat neerslag; flinke wind uit NW, later afnemend. Onweer en windhoos boven Noordzee, ca. 11°C. Door de wind in de rug vlogen de vogels heel hard. Vooral bij grote groepen spreeuwen (1795 exx.) was het tellen moeilijk. Er vlogen veel koperwieken (199) en 30 zanglijsters langs. Opvallende soorten waren 1 grote stern, 2 sneeuwgorzen, 1 boerenzwaluw en 1 tjiftjaf/fitis.

16 oktober: geteld van 6.35 tot 9.05 u.

Weer: geheel bewolkt, zwakke wind uit ZO, ca. 10°C. Op deze morgen trokken enorm veel vogels langs (7161 exx.). Daarvan waren er 6609 spreeuwen. Ook vlogen er veel kieviten (111) en ringmussen (107) langs. Verder 25 merels en 82 vinken.

23 oktober: geteld van 6.47 tot 9.17 u.

Weer: geheel bewolkt, eerst droog, daarna motregen overgaand in regen; flinke wind uit N.

Ook weer veel trekvogels op deze dag: 4659 exx. Daar was weer een groot aantal spreeuwen bij nl. 3644 exx. Ook trokken er veel lijsterachtigen door, waaronder 427 merels, 267 koperwieken,

46 zanglijsters en maar 9 kramsvogels. Verder 74 kieviten en 10 kepen.

30 oktober: geteld van 7.00 tot 9.30 u.

Weer: geheel bewolkt, donker weer, zwakke wind uit Z/ZO, ca. 9°C. Door het donkere weer was er weinig massale trek. In het eerste uur zaten er 26 grauwe ganzen op zee, die later landinwaarts vlogen. Er was een trek van zilvermeeuwen (110 exx.) en grote mantelmeeuwen (58). We zagen de eerste bonte kraaien, een late huiszwaluw en een grote gele kwikstaart met een toch wel merkwaardig gebocheld uiterlijk.

6 november: geteld van 7.12 tot 9.42 u.

Weer: onbewolkt, maar zwaar nevelig, sterke wind uit ZO, ca. 5°C. Door de aanhoudende ZO/O-winden van de afgelopen week werden er redelijk veel roofvogels gezien: 4 sperwers, 1 buizerd, 7 blauwe kiekendieven en 1 torenvalk. In een groepje watersnippers vloog een bokje mee. Vrij veel spreeuwen (1944 exx.), 60 vinken en een groepje van 10 ijsgorzen.

13 november: geteld van 7.25 tot 9.55 u.

Weer: geheel bewolkt, regenbui, harde wind uit WZW, ca. 7°C. Geen trek op wat zilvermeeuwen en grote mantelmeeuwen na.

20 november: geteld van 7.37 tot 10.07 u.

Weer: storm (windkracht 8) uit W, bijna geheel bewolkt, ca. 10°C. Ondanks de storm trokken er toch wat meeuwen door: 78 zilvermeeuwen en 35 grote mantelmeeuwen. Ook trokken er veel meeuwen boven de binnenste duinenrij (Stuifdijk) buiten ons telgebied. Verder wat typische zeevogels: drieteenmeeuw en 1 middelste jager.

27 november: geteld van 7.48 tot 10.18 u.

Weer: zwakke wind uit Z, sterk heilig, bijna geheel bewolkt, ca. 4°C. Opvallend was de trek van kieviten en watersnippers.

We zagen 358 kieviten met 115 exx. in de grootste groep bijeen. Bij de watersnip zagen we 140 exx. met 38 exx. in de grootste groep. De snippers trokken niet zo gericht als de kieviten. Veel zilver- en grote mantelmeeuwen trokken in NO-richting. De 26 kramsvogels trokken rond zonsopgang langs (verlate nacht-trek). Verder 2 sneeuwgorzen, 68 goudplevieren, 3 maal een vrouwtje blauwe kiekendief en 15 rotganzen.

PLANNEN VOOR 1983.

We kunnen terugzien op een leuke serie waarnemingen op de Nol van Bertus. Volgend najaar willen we hetzelfde doen. Mochten er

meer mensen meedoen (het is heel leuk werk!) dan kunnen we misschien een tweede post bemannen aan de oostkant van Texel of eventueel op de Fonteinsnol of de Jan-Klazennol aan het Westerslag.

Ook dit voorjaar willen we kijken of er trek waar te nemen valt. De bedoeling was vanaf maart, maar data zijn er nu nog niet bekend, zodat geïnteresseerden maar telefonisch contact moeten opnemen; de konkrete plannen voor mei (ev. juni) zullen vermoedelijk in het excursieprogramma van Skor nr. 2 staan.

Dick.

KEMPHANEN IN WAALENBURG.

In Waalenburg blijken vaak kemphanen te overwinteren. Enkele gegevens uit mijn logboeken:

1981: tijdens de wadvogeltelling van 8-2 142 exx. en op die van 12-12 28 exx. in de sneeuw. Zij zochten voedsel op pas gegierd land.

1982: op 28-3: 125 exx.

In 1983 waren de aantallen nog weer hoger dan in voorafgaande jaren nl. 293 tijdens de wadvogeltelling van 16-1. Dit aantal is hoger dan het maximum dat beschreven staat in Texel Vogel-eiland voor de winter van 1975 (215 exx.).

Op dit moment maak je grote kans om kemphanen in winterkleed te zien als je Waalenburg bezoekt. Vooral wanneer je de Westersweg af gaat, richting Molenkil achter boerderij De Arend heb je veel kans.

Kemphanen in winterkleed lijken wel wat op tureluurs, maar zijn veel beweeglijker. Ze hebben helder oranje poten (tureluurs rood) en missen de witte vleugelstreep. Zij foerageren vaak in groepjes op het land, zowel op drassige als meer op droge weilanden en ook op akkers. Zij maken geen geluid. Veel succes bij het ontdekken van deze leuke vogels.

Dick.

STOOKOLIESLACHTOFFERS NOVEMBER-DECEMBER 1982.

Nadat er 28 juli 1 zeekoet met olie op het Natuurrecreatie-Centrum was binnengebracht, leek het afgelopen herfst heel goed te gaan. D.w.z. er werden aanvankelijk geen slachtoffers gebracht. De eerste zeekoet werd genoteerd op 20-11. Daarna kwamen er nog enkele, zodat in november in totaal 5 zeekoeten en 1 alk werden binnengebracht. In december kwamen de met olie bevuilde vogels duidelijk in twee golven op het strand aan. De eerste piek was op 11, 12 en 13 december, de tweede van 24 tot en met 27 december, waarna het aantal langzaam afnam. In totaal werden in december binnengebracht:

	levend	dood	totaal
zeekoet	77	23	100
alk	15	7	22
kleine alk	1	-	1
fuut	1	-	1
roodhalsfuut	2	-	2
eidereend	3	4	7
zilvermeeuw	1	-	1
jan van gent	-	2	2
grote jager	-	1	1
grote mantelmeeuw	-	1	1
scholekster	-	1	1
totaal	100	39	139

De zeekoeten waren dus verreweg in de meerderheid (62 % van het totaal). Het aantal alken is ook opvallend. Merkwaardig is dat geen enkele zwarte zeeëend vastgesteld werd. Vroeger was dat de meest algemene soort. Ten tijde van de grote olievlek in februari-maart 1969 werden 1560 zwarte zeeëenden als stookolieslachtoffer geregistreerd, 62 alken en slechts 61 zeekoeten. Het verdwijnen van de zwarte zeeëend en de "opkomst" van de zeekoet is overigens niet nieuw deze winter. Dit verschijnsel doet zich al een paar jaar voor. Bovenstaand lijstje geeft overigens niet een volledig overzicht van alle slachtoffers. Dode vogels zijn slechts incidenteel van het strand verzameld en binnen gebracht en er hebben er ongetwijfeld (veel?) meer gelegen.

Adriaan.

BIBLIOTHEEK.

De afgelopen maanden zijn bij mij de volgende dingen binnengekomen:

1. De Steenloper nr. 6, dec. 1982 (VWG-Den Helder).
2. Nieuwsbrief voor consultants nr. 1 (Vogelbescherming).
3. Praktische tips voor wintervoeding van vogels (Nationaal Comité Wintervoeding van Vogels).

In de jaarvergadering van 21 jan. 1983 werd het volgende voorstel gelanceerd: "laat de VWG-Texel zich abonneren op een aantal landelijke vogeltijdschriften (voorbeelden Limosa, Vogeljaar, Vogels). Deze tijdschriften worden dan samen met de ingekomen artikelen gebundeld tot een leesmap. Deze leesmap zal dan gerouleerd worden".

Wie daar eventueel geïnteresseerd is moet het even kenbaar maken bij mij of bij Hans Witte. Bij voldoende belangstelling proberen we dit op poten te zetten.

Dick.

OVER HET BROEDSUCCES BIJ DE KAUW.

Tijdens het ringen van jonge kauwen in de duinen (Westerduinen/Bleekersvallei) valt het me elk jaar weer op dat er zoveel jongen in de nesten sterven. Als ze de eerste dagen na het uitkomen dood gegaan zijn, liggen ze soms buiten het konijnenhol, soms platgetrapt onder de andere jongen. Wat grotere gestorven jongen liggen vaak in de ingang van het hol; waarschijnlijk omdat de ouders ze er niet meer uit kunnen krijgen (vaak lopen ze vast in de stapels takken die in de nesten aanwezig kunnen zijn). Van een nest jongen is gemakkelijk te constateren dat er één stervende is. Zo'n jong voelt koud aan, al zit het al in de veren en tussen zijn nestgenoten. Bijna elk jaar tref ik ook nesten aan met nog kale jongen die niet meer worden warmgehouden. In zulke gevallen sterven meest alle jongen. Dit verschijnsel kan op voedselschaarste en/of individuele verschillen in de kunst van het voedselverzamen duiden. In de periode dat het wijfje de jongen warm houdt, voert het mannetje zowel wijfje als jongen. Wanneer hij met te weinig thuiskomt, zal het wijfje er ook zelf op uitgaan. De jongen komen dan om van honger en/of kou. De grote sterfte in nesten lijkt normaal te zijn voor de kauw. De eieren worden vanaf het leggen bebroed, zodat de jongen niet tegelijk uitkomen en de kleinste, zwakste dus het eerst zullen afvallen in slechte tijden.

Om eens te bekijken hoeveel jongen er per paar worden groot gebracht, heb ik mijn ringgegevens van de afgelopen jaren eens opgezocht. Natuurlijk is slechts een zeer klein deel van alle kauwenkuikens in de Westerduinen/Bleekersvallei geringd. De meeste nesten zitten te diep. Alleen gezond uitziende jongen worden geringd. Vanaf 1974 ringde ik de jongen uit 122 nesten. De verdeling van het aantal jongen per nest is te zien in figuur 1. Er zijn mij geen redenen bekend waardoor deze verdeling in diep gelegen nesten anders zou zijn. Het gemiddeld aantal jongen per nest was 2,51. Dat lijkt vrij weinig als we weten dat er meestal 4 of 5 eieren worden gelegd. Ik ben zelf niet in de gelegenheid geweest om legselgroottes vast te stellen, maar in Engeland is het gemiddelde 4,3 ei per legsel. (Holyoak 1976). Van de geringde jongen vliegt ongetwijfeld het overgrote deel uit. Maar het getal van 2,51 jong per nest zegt natuurlijk niets over het totale broedsucces per paar. Van een onbekend aantal nesten die totaal mislukken, is in mijn ring-

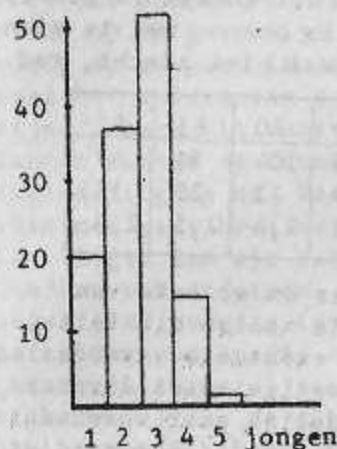

Fig. 1. Verdeling aantal jongen per nest (n=122).

Omdat niet elk jaar exact hetzelfde terrein werd geïnventariseerd kunnen alleen de aantallen uit de jaren 78 t/m 82 met elkaar worden vergeleken (figuur 2).

Eerst zien we een toeneming, dan een forse daling. Het is zeer de vraag of dit een natuurlijke schommeling is. In herfst, winter en voorjaar worden n.l. heel wat kauwen gevangen en gedood. Bekende eliminatieplaatsen zijn de Korverskooi en een vangkooi van een actieve jager nabij Den Hoorn. Hier zijn de laatste jaren vele honderden kauwen gedood. Om na te gaan of er verschillen in het broedsucces zijn in jaren met veel of met weinig broedparen, zijn de aantallen jongen per nest in de jaren 78 t/m 82 vermeld in tabel 1.(p.14). Wat opvalt is dat in het jaar met de minste paren (1982)

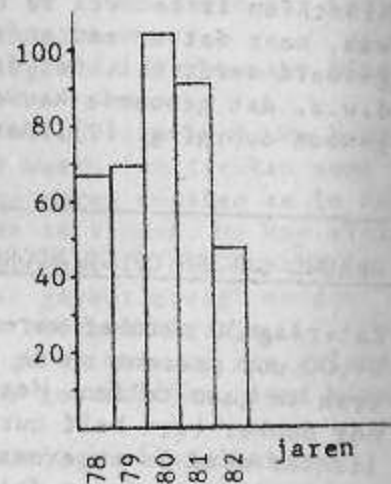

Fig. 2. Aantal broedparen van de kauw 1978 t/m 1982 in Westerduinen/Bleekersv.

verreweg het grootste aantal jongen per nest werd gehaald. We kunnen echter uitrekenen dat de kans dat dit toeval is geweest zeer groot is. (ca. 50 %; $X^2=0,94$). (Dat is ook wel te zien want het talrijke jaar 80 deed het helemaal niet slecht, red.)

Tabel 1.	jaren	78	79	80	81	82
Aantal broedparen		67	69	104	91	47
Aantal onderzochte nesten		13	7	22	28	18
Gem. aantal juv. per nest		2,3	2,1	2,4	2,5	2,8

De gegevens zijn dus eigenlijk te summier om er iets van te zeggen. Bovendien ontbreken natuurlijk de nesten die totaal mislukt zijn weer en weet ik niets over eventuele veranderingen in de jaarlijks in het broedseizoen aanwezige voedselbronnen. Uit de ringgegevens komt dus alleen duidelijk naar voren dat het totale broedsucces van de in Westerduinen/Bleekersvallei broedende kauwen, aanzienlijk kleiner is dan 2,51 jong per paar.

Lieuwe Dijkse.

Misschien is het wel zo dat voedselaanbod hier niet beperkend was, maar dat er een andere reden was waarom er soms niet goed gevoerd werd, n.l. dat de helft van het ouderpaar ontbrak, d.w.z. dat genoemde kauwenverdelgung in het broedseizoen gewoon doorging! (?).(Marcel).

GRAUWE GANZEN OP DE NOORDZEE.

Zaterdag 30 oktober waren Dick Schermer, Giel Witte en ik om 07.00 uur present op de telpost de Nol van Bertus om 2½ uur trek te gaan tellen. Het was zwaar bewolkt en mistig weer, dus nog donker (een half uur voor zonsopkomst). Toen het wat lichter werd om ongeveer 7.30 u. ontdekten we op de Noordzee een heel dicht opeen drijvende groep vogels, vrij grote dieren zo te zien. Maar het was te schemerig en te heilig om de juiste soort te bepalen. Waarschijnlijk door de stroming verplaatste de groep zich in zuidelijke richting en zo waren de dieren rond

8.20 uur ons al een heel eind voorbij. Onze aandacht werd opnieuw op ze gevestigd toen ze begonnen te roepen. De groep vloog op en kwam landinwaarts in onze richting om daarna verder naar het zuidoosten te vliegen. Het bleken 26 grauwe ganzen te zijn. Waarom dit voorval gemeld?

Ganzen buiten de broedtijd houden er doorgaans een vrij strikte dagindeling op na. Vaak hebben ze speciale ondiepe meren of zeearmen waar heel weinig verstoring voorkomt, als slaappleats. Ze vliegen dan als het licht wordt naar de voedselterreinen. Dat kan ook andersom. In heldere nachten fourageren ze wel, terwijl ze overdag (enige tijd) op de slaappleats rusten. De grauwe ganzen die op Dijkmanshuizen verblijven vertonen dit gedrag (uiteraard) niet. Slaappleats en voedselplaats zijn bijna dezelfde, de dieren kunnen het dus lopend af. Ook ganzen die leven in getijdemilieu's hebben eerder een "eb-en-vloed-ritme" dan een "dag-nacht-ritme".

Grauwe ganzen in een zout milieu is op zich niet zo bijzonder. Vooral in de Zeeuwse en Zuidhollandse zeearmen werd en wordt intensief gefourageerd op biezen in de getijdegebieden. Maar ik heb nog nooit iets gelezen van grauwe ganzen die slapen op de Noordzee dichtbij het Noordzeestrand. Want klaarblijkelijk dreven de dieren er al om zeven uur (en eerder). Anders hadden we ze wel horen aankomen. Nadat het wat lichter geworden was vlogen de dieren naar binnen om voedsel te gaan zoeken.

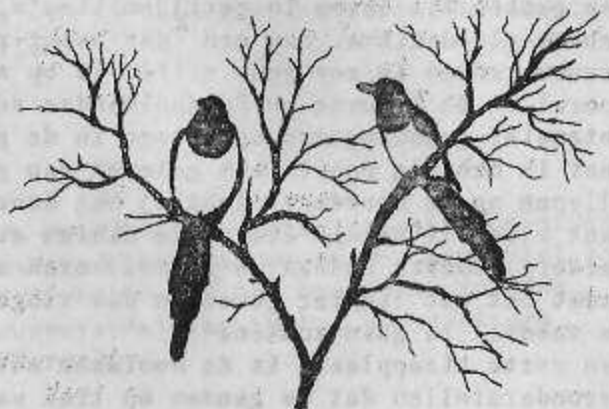
Een vaste slaappleats is de Noordzee natuurlijk niet. We kunnen veronderstellen dat de ganzen op trek waren (ze trekken soms ook 's nachts). Toen ze aan rusten toe waren moesten ze in het donker en de mist een slaappleats zien te vinden. De Muy vlakbij zou een geschikte plaats zijn geweest, maar in het donker is voor de dieren niet te zien of er geen gevaar dreigt en dan landen ze absoluut niet op zo'n klein beschut meertje. Omdat het toch rustig weer was is de groep maar op zee geland, om pas met licht het onbekende, en dus gevaarlijke, land binnen te trekken.

Zo deed de Noordzee dienst als (tijdelijke) slaappleats of rustplaats voor grauwe ganzen.

Adriaan.

BERICHTJE VAN DE PFENNINGMEESTER.

De vogelwerkgroep Texel heeft gelukkig niets te maken met 's lands economische malaise en staat er integendeel financieel gunstig voor. De contributie van f15,- was ruim voldoende om de uitgaven te dekken. Voor 1983 wilden we dus de contributie gelijk houden. Wel komt nu een nieuw begrip: gezinslid, om de hoek kijken. Mensen die op hetzelfde adres wonen en samen maar één Skor willen ontvangen, kunnen naast het volwaardige lidmaatschap van een van hen, gezinslid worden voor f5,-. Dit gaat met terugwerkende kracht tot 1 jan. '82. Gelieve dit met de contributie van 1983 te verrekenen, zoals gewoonlijk op RABO rekeningnr. 362569495 t.n.v. VWG- Texel p.a. J. Witte. Of via postgiro 87548 t.n.v. RABO Den Burg met bovenvermelde naam plus banknummer.

Dan nu een financieel overzicht van 1982.

contributie	f 665,-	huur/excursie	f 74,90
rente	3,90	Skor	372,29
entree-gelden	11,-	diversen	34,95
		saldo bank	f 148,05
		saldo kas	49,71
	f 679,90		197,76
			f 679,90

Voor de kascommissie hebben Henk Hin en Jan Driehuis zich aangemeld. Zij zullen de boeken (of beter HET boek) controleren.

Hans Witte.

DE WADVOGELTELLING VAN 14-8-1982.

De (internationale) wadvogeltelling van 14 augustus vond voor de verandering plaats op zaterdagmiddag. Een wat vreemde situatie voor de meeste Texelse tellers, die met zich meebracht dat op verschillende plaatsen nogal wat hinder werd ondervonden van verstoring. Dit gold niet alleen voor het strand (veel wandelaars) maar ook voor de Waddenzee, vooral in de omgeving van Oosterend. Het was vooral de windsurfwedstrijd Den Helder-De Cocksdorp v.v., met veel volgboten e.d., die er de oorzaak van was dat op de Waddenzee weinig vogels meer aanwezig waren. Vooral eidereenden en aalscholvers, die hier in deze tijd van het jaar meestal in aardige aantallen aanwezig zijn, lieten het hier nu afweten. In de duinen waren nog niet alle meeuwen uit de kolonies vertrokken. Omdat in de duinen niet is geteld, is de aantalsopgave voor de zilvermeeuw dus wat te laag. De eenden waren voor een groot deel in eclipskleed. Dit maakte verschillende soorten wat moeilijk herkenbaar en de kans bestaat dat sommige schaarse eendensoorten hier en daar gemist zullen zijn omdat ze niet herkend werden. Dank zij de rustige weersomstandigheden en de vrij hoge waterstand mag de telling over het algemeen als geslaagd worden beschouwd. Zij geeft een goed beeld van de aantallen op Texel in deze tijd van het jaar. Voor de meeste soorten komen de aantallen overeen met die welke in 1980 en 1981 in augustus werden vastgesteld. Nog lang niet alle soorten zijn in deze tijd van het jaar in maximale aantallen aanwezig. 470 zwarte ruiters is echter het hoogste aantal dat in de laatste jaren op Texel is geteld. Van deze 470 zaten er 453 bij elkaar in één groep langs de kant van een oude slenk in de polder het Noorden. Dit is niet abnormaal voor deze tijd van het jaar maar hoogwatervluchtplaatsen van deze soort zijn niet altijd even gemakkelijk te vinden. De volgende tellingen in deze reeks staan voor 16 januari en 15 mei op het programma. Op pag.18 volgen nog even de totaalaantallen (de tellers kregen ze reeds in uitgebreider vorm).

Cor Smit.

dodaars	8	kievit	2300
fuut	7	kanoetstrandloper	16
aalscholver	48	drieteenstrandloper	44
kuifaalscholver	1	krombekstrandloper	2
blauwe reiger	45	bonte strandloper	110
roerdomp	2	kemphaan	13
lepelaar	120	watersnip	14
knobbelzwaan	22	grutto	21
grauwe gans	66	rosse grutto	2530
bergeend	155	regenwulp	25
smient	6	wulp	6820
krakeend	26	zwarte ruiter	470
wintertaling	24	tureluur	2490
wilde eend	3300	groenpootruiter	142
pijlstaart	2	witgatje	7
zomertaling	10	bosruiter	1
slobeend	112	oeverloper	42
tafeleend	9	steenloper	481
kuifeend	153	kokmeeuw	11700
eldereend	855	stormmeeuw	3630
zwarte zeeëend	13	kleine mantelmeeuw	105
middelste zaagbek	3	zilvermeeuw	10400
waterhoen	11	grote mantelmeeuw	143
meerkoet	511	grote stern	35
scholekster	10100	visdief	432
kluut	41	noordse stern	4
bontbekplevier	244	dwergstern	68
strandplevier	10	zwarte stern	1
goudplevier	3530	visdief/noordse stern	39
zilverplevier	300	totaal	62.000

KRAAIEN ALS PESTKOPPEN.

Op 8-1-83 zat bij Oudeschild een buizerd op een kleine prooi. Twee zwarte kraaien gingen er vlak achter zitten, en zodra hij een hap wou nemen trok een der kraaien hem aan zijn staart! Ze bleven wel net buiten bereik van de snavel en vleugels! Ze worden niet voor niets als de intelligentste der vogels beschouwd: het lijken soms wel mensen! Marcel.

WAARNEMINGEN NR. 7 (HERFST/WINTER 1982-1983).

Tot op het moment waarop ik dit schrijf hebben we een heel zachte winter met als gevolg dat er "ontzettend" veel vogels op Texel zijn (gebleven). Vooral gebieden zoals Waalenburg en de lage weilanden langs de oostkust herberg(d)en duizenden vogels. Elders is overigens ook genoeg te beleven. Het vaak stormachtige weer draagt hiertoe bij: veel wadvogels zoeken hun heil, d.w.z. voedsel op het Texelse land. Onze "correspondent" uit Oudeschild, Marcel Groenendaal, meldt bijvoorbeeld ook dat soorten zoals drieteenmeeuw, roodhalsfuut, geoorde fuut en roodkeelduiker regelmatig aanwezig zijn rond "zijn" dorp. Veel grote bijzonderheden waren er niet, hoewel genoeg leuke dingen. Een zachte winter brengt altijd "blijvertjes" met zich mee die normaal zuidelijker trekken. Lees de lijst maar door. De waarnemingen van ganzen en zwanen zullen jullie hier nog niet aantreffen. Ik wacht eerst de hele winter af om in het voorjaar een volledig overzicht te geven. Alle waarnemingen van deze vogels dus nog wel opsturen s.v.p. Er zwerven trouwens diverse groepjes ganzen over Texel rond. Op één dag zijn soms vier of vijf soorten te zien. Voor Texel niet alledaags.

Geelsnavelduiker: 29-8 1 ex. Diepe Gat, De Slufter (SBB).

Gedurende ca. 20 min. gezien op 50-100 m. en met boek in de hand gedetermineerd.

Parelduiker: 29-12, 31-12 en 2-1 2 exx. (verm. onvolw.) bij Waterfabriek (FM), op 5-1 daar nog (LW&RW), 16-1 1 ex. W'zee nabij IJzeren Kaap (LW).

Kuifduiker: 29-12 1 ex. Dijkmanshuizen en 2 exx. IJzeren Kaap (FM), 16-1 eveneens 2 exx. IJzeren Kaap (LW).

Stormvogeltje: 4-11 1 ex. Texelstroom nabij boei T1 8 (JvD).

Aalscholver: 9-12 1 ex. Westkom en 22-12 3 exx. op tak rustend IJzeren Kaap (JvD), 1-1 1 ex. Krassekeet (DS).

Roerdomp: 14-8 2 exx. Eyerland (CS). Sinds 1965 de 2^e aug-waarn. Ooievaar: 4-4 1 ex. naar N Bollekamer (SBB).

Lepelaar: vanaf okt. tot eind jan. steeds 2 exx. (1 ad+1 juv.) De Schorren/De Bol (div. waarnemers). Het laatst bekende overwinteringsgeval dateert uit '77-'78.

Krakeend: 21-1 tenminste 7 exx. Waalenburg en 23-1 tenminste 4 exx. aldaar (resp. LD, AD&SD).

Toppereend: er waren er vrij veel dicht onder de dijk nabij Dijkmanshuizen: 23-12 ca. 100 exx. (LD), 26-12 tenm. 165 exx. (AD&SD), 28-12 ca. 150 exx. (RW), 29-12 ca. 200 exx. en 2-1 zelfs ca. 350 exx. (FM&CR). Op 23-12 ziet JvD er ca. 400 in het Engels Vaarwater.

Brilduiker: 22-12 ca. 180 exx. W'zee tussen de Kaap en Oost (JvD).

Grote zaagbek: 18 en 22-12 1 vrouwtje Waalenburg! (LW RW) en 2-1 3 vrouwtjes De Bol (FM&CR).

Nonnetje: 2-1 1 mannetje Dijkmanshuizen (FM&CR), 5-1 1 man. ex. aldaar (LW&RW), op 2-1 ook een vr. of juv. ex. De Bol (FM&CR).

Buizerd: in januari 4 à 5 exx. roestend in het bos zuid. van het Mientje (LD).

Ruigpootbuizerd: géén strenge winter, toch nogal wat waarnemingen; tussen 5-11 en eind jan. min. 10 maal gezien in 1e. Grote Vlak-zuidelijke deel bos, 2e. Negen Bunders-Duinpark en 3e. Muy (AD, LD, SD, FM, LW&RW).

Sperwer: januari in het bos zuid. van het Westerslag tenm. 5 exx. slapend en in bos tussen W'slag en Mientje tenm. 3 (LD).

Rode wouw: 7 en 30-5 1 ex. Bollekamer (SBB).

Wespendief: 12 en 13-5 en 10-6 1 ex. Bollekamer (SBB).

Smelleken: 3-5 1 ex. Bollekamer (SBB), 2-12 1 ex. Eyerland (P. Postma), 13-12 1 ex. Pontweg (FM), 17-12 1 ex. naar slaappleaats bos zd. Westerslag (LD), 25-12 1 ex. De Muy en 26-12 1 ex. Hoogezandskil (AD&SD), 2-1 1 mannetje en 1 vrouwtje Waalenburg (FM), 22-1 1 ex. pl. 16 (LW&RW).

Slechtvalk: 4-12 1 ex. Z Westerslag (LW&RW).

Kraanvogel: 3-12 6 exx. over Hoge Berg naar Z (G. Cadée). De trek van deze soort is deze herfst boven heel Nederland spectaculair geweest. Wij hebben daar ook enkele groepjes van meegepikt. Zie ook waarnemingen nr. 6.

Bokje: 2-1 1 ex. De Slufter (exc. VWG).

Grutto: 21-1 1 ex. nabij vuurtoren (GW). Waarschijnlijk een wintergast.

Witgatje: 26-12 1 ex. Hoogezandskil (AD&SD). Uit zachte winters zijn meer waarnemingen van deze soort bekend.

Zwarte ruiter: 1-12 1 ex. Waagejot (AD&SD). Zie witgatje.
Kemphaan: 5-1 120 exx. Waalenburg (DS&H. Witte), op 16-1 daar zelfs 293 exx. (DS); een hoog winteraantal!

Kluut: 26-12 17 exx. Waagejot (AD&SD).

Grote jager: 27-12 2 exx. jagend op olieslachtoffers nabij

De Slufter (GW), 22-1 1 ex. N Westerslag (LD).

Grote burgemeester: 10-1 1 ex. 1^e jaars 't Horntje (FM).

Dwergmeeuw: 21-12 1 ad. ex. foer. in zeehondenbassin NRC (AD e. a.), 25-12 1 ex. 2 pl. 22 (AD&SD), 6-1 1 ex. foer. weiland

Oudeschild; tijdens storm 's winters op de Waddenzee altijd vrij algemeen (MG).

Alk: 15-11 1 ex. opvliegend bij boel Tl 3a (Texelstroom) (JvD), 21-12 1 ex. Marsdiep (FM). Er zijn deze winter weer veel

stookolieslachtoffers (zie overzicht); hetzelfde geldt ook voor de zeekoet. Door het vaak stormachtige weer waaiden sommige "ver" naar binnen. Vermeldenswaard zijn:

Zeekoet: 16-1 1 ex. (levend) Waalenburg (Witte; maar welke? red.

Kleine alk: 11-12 1 ex. gevonden in tuintje De

Koog en op NRC gestorven, 7-1 1 ex. gevonden op Pontweg bij Den Burg en op NRC gestorven.

Papegaaiduiker: 31-12 1 ex. dood pl. 18 (med. P. de Heer, e. Bos).

16-1 1 ex. vers dood pl. 23 (met Engelse en

kleurring!) (AD&SD),

21-1 1 ex. lang dood op strand (GW) en

23-1 1 ex. onvolw.

dood op strand (P. Ritaco, med. Reydon).

Nog nooit werden er in één winter zoveel gevonden.

Holenduif: 7-1 52 exx. slaapvlucht naar bos zd-Westerslag en op 20-1 38 exx. slaapvlucht naar bos Gortersmient (LD).

Turkse tortel: 's winters vaak in troepen op vaste plaatsen, op 23-12 35 exx. Aankoopcentrale Den Burg, 26-12 ca. 60 exx. nabij

Hoogezandskil, 31-12 50 exx. 't Noorden en 15-1 tenm. 30 exx.
Boodtlaan De Koog (AD&SD).

Velduil: 29-12 1 ex. Eendracht (FM&CR).

Strandleeuwerik: 22-12 en 2-1 resp. 48 en 15 exx. De Slufter
(IW&RW).

Oeverpieper: 2-1 enkele exx. De Slufter (exc. VWG).

Pestvogel: Er kwam deze winter dus geen echte invasie. Laatste
waarneming in Den Burg 28-11 1 ex. (P. Bruining).

Grote lijster: 30-10 1 ex. achter Woutershok (RW); later dan
vermeld in waarnemingen nr. 6.

Beflijster: 23-10 1 mannetje Vuurtoren en 24-10 idem de Cocks dorp
(IW&RW).

Tapuit: 22, 23 en 24-10 resp. 2, 1 en 1 ex. Zanddijk (IW&RW).

Roodborsttapuit: 8-11 1 mannetje Kogerstrand (RW).

Paapje: 22-10 1 mannetje en 1 vrouwtje Vuurtoren (RW).

Zwarte roodstaart: 21-12 1 ad. mannetje 't Horntje (FM).

Zwartkop: 28-12 1 mannetje De Koog (J. Sikkens), op 31-12 ook
1 mannetje De Koog (AD).

Tjiftjaf: 1-12 1 ex. Oudeschild (MG), 5-12 1 ex. De Koog (K. Kuip).

Vuurgoudhaantje: nog 2 okt.-waarnemingen nabij de Vuurtoren,
2 nov.-waarnemingen uit de Dennen, op 12-12 2 exx. Den Burg
(alle FM en/of RW en LW), 10-1 1 ex. Oudeschild (zoals "gewoon-
lijk" niet tussen goudhaantjes maar alleen) (MG).

Baardmanntje: 8-1 1 ex. De Geul (RW).

Bonte vliegenvanger: 22-10 1 ex. Vuurtoren (RW); later dan ver-
meld in waarnemingen nr. 6.

Geelgors: 30-10 1 mannetje Akenbuurtweg (RW). Deze soort wordt
sinds hij niet meer op Texel broedt, zeldzaam. Dit is de enige
mij bekende waarneming uit 1982.

IJsgors: 5-4 1 ex. Hollekamer (SBB).

Sneeuwgorst: talrijke waarnemingen van o.a. westkust, Slufter,
Schorren, Waagejot etc.; max. 30 bijeen (div. waarnemers).
Bovendien op 2-1 6 exx. Waalenburg (FM); alle waarnemingen
worden doorgestuurd i.v.m. prov. onderzoek.

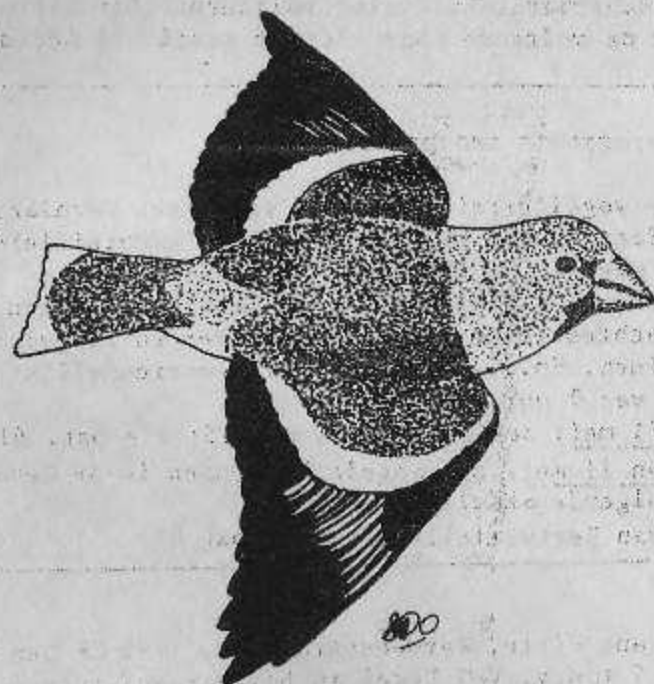
Appelvink: 2-12 1 mannetje Schildereind Den Burg (W. Eelman).

Sijs: 3-10 1 ex. Westerslag (RW), 10-10 1 ex. De Krim (FM).

Beide vroeger dan vermeld in de vorige Skor.

Kneu: 15-1 ca. 25 exx. naar slaappleaats bos zd. Westerslag en
20-1 ca. 15 ex. langs bosrand naar Z Moesvlak (LD).

Frater: 31-12 35 exx. en 2-1 46 exx. De Schorren (IW&RW).

Kruisbek: 11-12 tenm. 7 exx. De Koog (AD), 14-12 12 exx. (soort
De Koog (SD), 18-12 en 30-12 resp. 10 en 2 exx. Kraaienlaan (L
&RW), 2-1 tenm. 10 exx. nabij De Koog (FM) en 1 mannetje zinge
aldaar (LW&RW), 15-1 18 exx. (soort?) De Koog (AD) en 24-1 ter
11 exx. (soort?) ook bij De Koog (SD).

Grote kruisbek: 11-12 van 4 kruisbekken tenm. 2 exx. deze soor
zd. De Koog en 4 exx. De Koog (AD), 2-1 7 exx. nrd. van De Koog
(AD&SD), 5-1 tenm. 4 exx. Turfveld en 18-1 ca. 16 exx. nabij
't Geheim (LD). Bij de Rovershut e.o. vrijwel steeds aanwezig
(behalve dan die paar keer dat ik er gekeken heb, red): max.
30 exx. op 25-12 (FM) en 26 exx. op 1-1.

Zwarte kraai: 2-1 30 exx. bij de Veen (DS), 21-1 tenm 55 exx.
slaapvlucht naar bos zd. van Westerslag (LD).

Bonte kraai: 22-10 1 ex. Dennen (FM). Twee dagen eerder dan
vermeld in waarn. nr. 6; 14-1 en 21-1 165 exx. slaapvlucht na
het bos zd. van Westerslag (LD).

Roek: januari max. 15 à 20 exx. slaapvlucht naar het bos (LD).

Kauw: 2-1 's avonds ca. 300 exx. naar eendenkooi NM? (DS).

Ekster: januari ca. 50 exx. roestend bos zd. Westerslag (LD).

Vlaamse gaai: 26-12 1 ex. Doolhof (MG).

Voor ADLSDSJvDMGFMCRCSDSGWLW&RW leze men adriaandijksenlieuwedi
jksensytskedijksenjanvandijkmarcelgroenendaalfritsjanmaasceesro
selaarcorsmitdickschermergielwittelouiswitteenrichardwitte.
Waarnemingen voor de volgende Skor vóór 26 maart bij Adriaan!

Vervolg excursieprogramma van pag.1.

Genoemde Helderse vogelterreintjes zijn voor veel Texelaars
onbekend. Peter Soeters van VWG Den Helder is excursieleider
en wijst ons dus precies de leuke plekjes. Naast paarse
strandlopers en andere steltlopers op de zeevering kunnen we
weidevogels verwachten in de Huisduiner polder en zangvogels
in de Donkere Duinen. En....fietsen is milieuvriendelijk!

We nemen de boot van 9 uur.

Weekend 30 april/1 mei: zeetrekweekend pl. 15; zie pag. 6!

30 april, 5 mei en 21 mei: zangvogels herkennen in de Dennen
(mededeling in volgende Skor).

Vanaf maart Nol van Bertus-tellingen; zie pag 9!

BESTUUR.

Penningmeester: Hans Witte, Warmoesstraat 69, 1791 CP Den Burg.

Rabo-nr. 362569495 t.n.v. VWG Texel en bovenstaand adres.

Redactie: Marcel Groenendaal, de Ruyterstraat 130, 1792 AP

Oudeschild (02220-4182) en Gerard Nieuwland, Zeebries 6,

1791 HL Den Burg (02220-4405).

Voorzitter: Dick Schermer, Molendwarsstraat 2, 1791 DN Den Burg
(02220-4239).

Waarnemingensecretaris: Adriaan Dijksen, Duinroosstraat 20

1796 BJ De Koog.

PLAATJES.

De tekeningen voor dit nummer werden vervaardigd door

Sytske Dijksen pag. 11, 21 en 23,

Frits-Jan Maas 2, 4 en 6,

Dick Schermer 16 en 20.

Copy Skor nr. 2 graag weer vóór 1 april bij Marcel. Dank U!